

Der ud af vælder den indbyrdes dybe Forstaaelse og den indbyrdes Hjælp, fordi vi alle føler os liggende syge »udi ett Spital!«

Bogen hæver sig ingen Steder højere, end hvor den dybe Trang til at søge, det, der var tabt og til Genrejsning bryder igennem; der bliver den en Lovsang over Kærligheden, »som fordrager alt, tror alt, haaber alt, taaler alt, og som aldrig affældes!«

»Han dog af fröjd!« Han døde af Fryd! Broby-Præsten, den gærrige, forhadte Broby-Præst døde af Fryd, da han — ved at se sin Bøn om Regn blive opfyldt — sank ned for Alteret, overvældet i Følelsen af sine Synders naadige Forladelse.

Og Majorinden paa Ekeby redder Gösta fra at sove den evige Søvn under de evige Skoves Susen, ved at gøre ham til sin Lige, idet hun fortæller ham om al sin egen Synd og Brøde!

Gösta Berling puster Flamme i den lille Glød, som der er i ethvert Menneskehjærte, saa at Broby-Præsten faar Mod til at kaste sig paa Knæ og til at opløfte sit Klageraab om Regn over Löfsjö Herred og om Naade for sin Sjæl.

De stakkels Menneskebørn faar Lov til Haand i Haand at danne en Kæde og til ved indbyrdes Hjælp at redde det, som syntes tabt.

Og denne Efterfølgelse af ham, der fornedrede sig til de smaa, — Barmhjærtigheden, det er det dybeste Strøg af Buen, og det er den Tone, der vil ligge og dirre i Luften, længe efter at Bogen er lukket.

Her vilde jeg helst slutte. Det er saa fornøjeligt ubetinget at udtale sin Glæde over, hvad der har gjort en glad, men jeg kan ikke nægte, at jeg, ved at læse de sidste Afsnit blev en lille Smule mat tilmode.

Jeg synes, Forfatterinden tager altfor direkte Forholdsregler mod Æsthetikens Aand, som hun har manet frem ved det lette, ligeglade, ørkesløse Kavaleregimente paa Ekeby. Indirekte har hun jo saa ofte vist, hvad det fører til: Til Ulykke for den enkelte og til Arbejdsløshed, Brødløshed og Lovløshed for hendes kære, fattige Vermlændinge.

Hun har jo vidnet ssa indtrængende, saa at vi slet ikke skal glemme det, at »Sjælen altid hungrer. Af Tant og Leg kan den ikke leve. Faar den ikke anden Næring, da sønderslider den først andre og tilsidst sig selv!«

Hun har jo hele Tiden taget Sagen saa alvorlig, saa at vi slet ikke tvivler om, at »Æsthetiken er den troløseste af alle Videnskaber«, selv om hun tillige har taget det saa poetisk, saa at vi maa tilføje: »men den, der aldrig har elsket den, han er og bliver et Fæl!«

Men naar der nu ingen Fare er paa Færde og ingen